

16. Лоссовски П. Традиция единства Европы: межвоенный период / Петр Лоссовски // Европа: журнал Польского института международных дел. Т2. – №3(4). – 2002. – С.74-91.
17. Vereecken F. La lutte pour les Etats-Unis d'Europe. Richard Coudenhove-Kalergi en exil 1938-1947 / Frank Vereecken. London: Lothian Foundation Press, 1996. – 463 p.
18. Røhne N.A. Norwegian Attitudes towards the Briand Plan / Nils A Røhne // Institutt for forsvarsstudier. – No 8. – 1991. – P. 3-16
19. Moravcova D. Richard Coudenhove-Kalergi's Plans for Pan-Europe in 1930: a vision for the Czechoslovak Republic as well? Dagmar Moravcova // Human Securisty. – 2004/2005. – №9. – P. 193-198.

Беляева А. А. Паневропейская проблематика в научных работах европейских и американских ученых (1990-тые гг. – начало XXI в.)

В статье рассматривается современное состояние исследования проблем возникновения и развития идеи единой Европы в европейской и американской историографии. Отдельное внимание уделяется исследованиям, которые посвящены межвоенному периоду как этапу в истории европейской интеграции, а также панъвропейскому проекту и его автору, Р. Куденхове-Калерги. На основании анализа статей и монографий западных ученых делается вывод про основные направления и дальнейшие перспективы дальнейших исследований по указанной проблематике.

Ключевые слова: Пан-Европа, Р. Куденхове-Калерги, идея единой Европы, европейская интеграция, историография.

Belyaeva A. A. Paneuropean problems in scientific studies of European and American scientists (1990s – beginning of the 21 century)

The article deals with the current state of research problems of origin and development of the idea of united Europe in European and American historiography. The author pays special attention towards the researches, that focus on the interwar period as a stage in the history of European integration and Paneuropean project and its author, R. Coudenhove-Kalergi. The author analyzes articles and monographs of Western scientists and on this ground concludes about prospects for further research in this field.

Keywords: Pan-Europa, R. Coudenhove-Kalergi, the idea of united Europe, European integration, historiography.

УДК 930.1:339.1:94

П. М. Марциновський

ЗАРУБІЖНА ІСТОРИОГРАФІЯ ІСТОРІЇ РИНКУ(80–90-і рр. ХХ ст.)

Стаття присвячена аналізу зарубіжної історіографії історії ринку 80–90-х рр. ХХ ст. Визначено тематичне спрямування робіт, їх характерні риси та особливості, виокремлено загальні тенденції дослідження ринку.

Ключові слова: історіографія, ринок, історія ринку.

Історіографія історії ринку невіддільна від історіографії економічної історії. У 60-х рр. ХХ ст. виник особливий інтерес до проблеми обміну, поширення набув термін «нова економічна історія», проте більшу частину робіт з історії ринку було опубліковано у 80—90-х рр. ХХ ст.

Мета представленого дослідження – проаналізувати праці іноземних вчених з історії ринку, визначити тематичні та методологічні уподобання авторів, виокремити характерні риси робіт.

На нашу думку, умовний перелік історичних досліджень, обраних для аналізу, має відкривати робота Ф. Куртина «Міжкультурна торгівля у світовій історії» [1]. Тезу автора про те, що саме міжнародна торгівля та ринок в його найбільш широкому тлумаченні є універсальним фактором взаємодії, який єднає культури та держави, слід визнати вихідною точкою соціально-економічних та соціально-політичних досліджень [2].

Узагальнюючий характер та значний гносеологічний потенціал має також дослідження А. Аппадурія. У книзі «Соціальне життя речей» [3] автор звернув увагу на особливий вплив суспільних цінностей на формування системи предметів споживання в різних культурах і суспільствах. Предмети споживання, принципи ціноутворення, так звані культурні біографії речей — це проблеми, що були різнобічно досліджені автором в контексті розвитку такого історичного напрямку, як «антропологія речей».

Цікавою, на наше переконання, є також робота Р. Бартлетта «Економіка і влада: дослідження людських відносин та ринків» [4]. Р. Бартлетт звернув увагу на часткове та одностороннє тлумачення феномену ринку в економічній літературі та запропонував власну концепцію ринку.

Тема ринку і влади в історії стала загальною для збірки статей під редакцією Хельги Браунингер і Ральфа Петера Зиферле [5]. Спектр досліджень, представлених у збірниках, є достатньо широким, а рівень аналізу — високим та гідним наслідування [6].

Загалом наукові праці, опубліковані у досліджуваній період та присвячені, в тій чи іншій мірі, вивченню різних проявів ринку як історичного явища, можна умовно розділити на шістьнадцять груп. Найчисельніша група, до якої відноситься майже чверть всіх робіт, — це праці з історії ринку праці. Решта — розробки, в яких ринок досліджується в контексті історії економічних вчень або фігурує «у форматі» світового ринку; статті з історії ринку землі; праці з визначення впливу держави на еволюцію ринку; нариси з історії торгівлі; дослідження чорного ринку; огляди фінансового ринку та ринків капіталу; напрацювання з історії галузевих і регіональних ринків; роботи за проблематикою ринків збуту, ринкам окремих товарів; результати вивчення

ринків культури; аналітичні етюди з визначення механізмів взаємодії ринку та міста і, нарешті, історіографія найбільш розвинених ринків, європейського та американського.

Серед узагальнюючих робіт звертають на себе увагу наступні дослідження: праця П. Розанваллона [7], присвячена огляду економічних теорій XVIII століття та неупередженому критичному аналізу ідей А. Сміта, Дж. Локка, Ж. Ж. Руссо і Т. Гоббса; дослідження О. Лильедаля [8], в якому викладені основні принципи функціонування економічних систем капіталістичних країн у 60-80-х рр. XX ст.; розробки Л. Пелликани [9] з вивчення генезису капіталізму в європейських країнах в XV - XVII ст.; статті Лун Дэнгао [10], з історії ринку в Китаї у XI — XIX ст.; висновки А. Чандлера і Х. Такаши [11] про вплив транснаціональних монополій США, Великобританії та Німеччини на розвиток світової промисловості наприкінці XIX — у першій половині XX ст.; праці Ч. Нунеса [12], який зробив спробу узагальнити відомості з історії світового товарного ринку в XIII — XX ст. та ін.

До узагальнюючих праць слід також віднести дослідження принципів функціонування сучасного ринкового суспільства, здійснене Х. Шимоном [13], а також праці Ф. Фенслоу [14] з історії ринку у Південній Індії та Європі.

Вивчення впливу держави на розвиток ринку як складної системи традиційно здійснювалося у двох напрямках: на прикладі поглибленого дослідження механізмів державного регулювання окремих сегментів ринку в той чи інший історичний період [15] та шляхом визначення впливу ринку на економіку держави [16].

У спеціальній літературі дослідження з історії ринку капіталів, фінансового ринку та історії грошей і грошового обігу загалом тематично споріднені. Категоріальний апарат подібних досліджень залежить виключно від методологічних уподобань автора та його суб'єктивного визначення поняття «капітал» (чи «капітали»), що може вживатися в якості синоніму таких термінів, як акціонерна власність, кредитні портфелі, певна сума грошей, з яких власник цих грошей отримує відсоток тощо.

Наприклад, Р. Лиер, аналізуючи проблему зовнішньої заборгованості Мексики в 1821—1860 рр., пов'язує її з кон'юктурою ринку капіталів в Лондоні [17], А. Преда досліджує практику підписання фінансових угод в Англії та Франції в XVIII ст. з огляду на стан ринків капіталу в цей період [18] тощо.

Значною за кількістю є група праць з історії регіональних ринків. Дослідження регіональних ринків є важливою складовою китайської історіографії. У працях китайських істориків знайшли відображення проблеми виникнення та функціонування сільських ринків в епоху династії Сун, 960—1279 гг. [19], розвитку внутрішнього ринку в епоху правління династії Мін, 1368—1644 гг., і Цин, 1644—1921 рр. [20], змінам в структурі ринку в період правління імператорів Цяньлуна (1736—1796), Цзяцина (1796—1821) і Даогуана (1821—1851) [21]. Об'єкти дослідження китайських істориків – економічний розвиток регіонів Китаю [22], формування загальнодержавної ринкової системи наприкінці XII – на початку XX століття [23].

У досліджуваній період також були здійснені вдалі спроби узагальнення матеріалів з історії розвитку регіонального ринку в країнах Латинської Америки, а саме, на Андських островах, у Чилі і Перу [24].

На європейському континенті об'єктами дослідників стають регіональні ринки на Півдні Італії в XIX — XXвв. [25], вплив ринку на процес урбанізації Італії в XIV — на початку XVII ст. [26], структура ринку в Нідерландах XVI — XVIII ст. [27], формування ринку в Фінляндії у 1560 — 1721 рр. [28].

Також не залишилися осторонь досліджень з історії регіональних ринків американські [29] та японські історики [30].

Проблема історії регіональних ринків тісно пов'язана з історією міст. Попри багаточисельність робіт з історії окремих міст, історіографія з проблем ринково орієнтованої урбаністики вкрай обмежена. Проте трапляються виключення [31; 32]. Загалом підвищена увага до соціокультурних процесів та їх впливу на розвиток регіональних ринків є характерною рисою досліджень французьких, італійських та іспанських авторів [33; 34].

Значний крок вперед у вивченні економічної історії міст було зроблено також китайськими дослідниками, які зацікавилися історією прикордонних міст в провінціях Цзянсу і Аньхой [35], питаннями розвитку споживчого ринку в Шанхаї у 1843—1993рр. [36], соціальними аспектами формування ринкових відносин між містом і селом в Китаї у 1368—1911 рр. [37] тощо.

Актуальність дослідження аграрних та земельних ринків у досліджуваній період також була усвідомлена більшістю вчених. Європейські, американські, канадські та китайські історики в своїх працях намагалися не тільки проаналізувати епізоди з історії регіональних аграрних ринків, але й робили спроби узагальнення континентальних масштабів [38].

Дослідження з історії промислових ринків та ринків окремих товарів також втілювалися в низку праць, вартих уваги. Вченими було висвітлено такі питання, як боротьба європейських держав за ринок прянощів наприкінці XV — на початку XVI ст. [39], конкурентоспроможність індійських тканин на англійському ринку в XVIII ст. [40], ринок мідної начиння в колоніальній Індії в кінці XIX - першій половині XXвв. [41], ринок нерухомості в Барселоні (1753-1982 рр.) [42], Торонто (1890-1951 рр.) [43] і Каліфорнії (1880-1940 рр.) [44], вплив кон'юктури на ринок кави та вирощування кавових зерен у Бразилії XIX - XXвв. [45] та ін. Китайських спеціалістів зацікавило вивчення історії ринку шовкових тканин в країні в період правління династії Мін (1368 — 1644 рр.) [46] та ринку шовкопрядильної промисловості Китаю в Новий час [47], аналіз особливостей розвитку рисового ринку в Китаї в Новітній час [48], виявлення взаємозв'язку між розвитком ринку бавовни та економічним розвитком Шанхаю (1350—1843 рр.) [49], дослідження продовольчих ринків Китаю в період правління династії Сун (960—1279 рр.) [50] тощо.

Безперечним «лідером» серед різноманітних ринків, які отримали в центрі уваги істориків у 80—90 рр. XX ст., стає ринок праці. Поясненням виключної зацікавленості істориків у поглибленому вивченні ринку праці є гостра актуальність соціальних питань. Проблематика досліджень з історії ринку робітничих ресурсів

має яскраві територіальні особливості. У США у 80—90-х рр. ХХ ст. з'являються роботи з дослідження міграційних процесів наприкінці ХVІІІ — у першій половині ХІХ ст. [51], дискримінації за расовими [52], національними [53], статевими [54], віковим [55] ознаками в ХІХ—ХХ ст. Істориками економіки також була дана загальна характеристика ринку праці та структури зайнятості у країні в цілому [56], зроблено висновки щодо окремих галузей економіки [57].

Дослідження європейських вчених також є територіально детермінованими та орієнтованими на розкриття окремих аспектів. Професійна мобільність; вплив рівня освіти на подальшу кар'єру; зв'язок рівня зайнятості зі структурою земельної власності, технічним прогресом, політикою уряду і профспілок; положення жінок; міграційні процеси; статеві дискримінація і становище іммігрантів; вплив урбанізації на стан ринку праці — ось неповний перелік питань, актуалізованих дослідниками з Бельгії [58], Нідерландів [59], Ірландії [60], Іспанії [61], Великобританії [62], Італії [63], Франції [64], Німеччині [65], Австрії [66], Африки [67] Японії [68], Китаї [69], Австралії [70], Південно-Східної Азії [71], на Близькому Сході [72] тощо.

Таким чином, характерними ознаками зарубіжної історіографії історії ринку 80—90-х рр. ХХ ст. є недостатня розробка методологічних підвалин, відсутність загальноприйнятого термінологічного глосарію, значна кількість тематичних блоків та тяжіння до здійснення досліджень локального характеру.

Джерела та література

1. Curtin Philip D. Cross-cultural trade in world history. — Cambridge [u.a.] : Cambridge Univ. Pr., 1984. — XI, 293 S.
2. Curtin Philip D. Cross-cultural trade... — P. 3.
3. Appadurai Arjun. The social life of things : commodities in cultural perspective / edited by Arjun Appadurai. - Cambridge [u.a.] : Cambridge Univ. Pr., 1986. — XIV, 329 S.
4. Bartlett Randall. Economics and power: an inquiry into human relations and markets. - Cambridge [u.a.]: Cambridge Univ. Press, 1989. — XI, 209 S. Bartlett Randall. Economics and power: an inquiry into human relations and markets. — Cambridge [u.a.]: Cambridge Univ. Press, 1989. — XI, 209 S.
5. Breuninger Helga [Hrsg.]. Markt und Macht in der Geschichte / hrsg. von Helga Breuninger. - Stuttgart : Dt. Verl.—Anst., 1995. — 384 S.
6. Vajda L. Greuelmärchen und Wunderland. Geschichten im Dienste des Fernhandels in vorindustrieller Zeit. — P. 20; Rollig W. Phönizier und Griechen im Mittelmeerraum. — P. 45 ; Schuller W..Die Organisierung der Volksmacht. Verfahrensregeln in der athenischen Demokratie. — P. 74; Lütt J.Eurozentrismus? Der europäische Sonderweg und der Orient. — P. 97; Wirth E.Fernhandel und Exportgewerbe im islamischen Orient. — P. 122; Osterhammel J.Markt und Macht in der Modernisierung Asiens: Japan, China und Indien. — P. 154; Rothermund D. Staat und Markt in Indien 1757-1995. — P. 177; Franke H. Fromme Stifter und ihr Markt. Zum Druck religiöser Schriften im mittelalterlichen China. — P. 206; Höllmann T.Eine Allianz von Geld und Geist. Die Salzkaufleute von Yangzhou und die Blüte des privaten Mäzenatentums im China des 18. Jahrhunderts. — P. 219; Ledderose L. Qualitätskontrolle im Alten China. — P. 239; Reinhard W. Öffentliche und andere Hände. Privatisierung und Deregulierung im Lichte historischer Erfahrung. — P. 265; Stietencron H. Von. Macht und Markt im Wettbewerb der Religionen und der Ruf nach Toleranz. — P. 297; Altrichter H. Zwischen Staatszielen und Konsuminteresse. Zur historischen Einordnung der Wirtschaftsreformen Gorbatschows. — P. 392; Siefert R. Weltmarkt und Nationalstaat. Das Dilemma des Wohlfahrtsstaats im Zeitalter der Globalisierung. — P. 349.
7. Rosanvallon P. Le libéralisme économique. Histoire de l'idée de marché. - P.:Seuil, 1989. — 243 P.
8. Liljedahl O. Striden om marknadsandelarna Om strategiska marknadsföringsbeslut i hardnande konkurrensmiljöer. — Lund: Studentlitteratur, 1987 — 192 S.
9. Pellicani L. Acerca de la genesis del capitalismo //Sistema. - Madrid, 1988. — N 85. —P. 3—24.
10. Лун Дэнгао. Чжунго чуаньтун шичан ды чжэнхэ: 11-19 шицзи ды личэн//Цзинцзи ши. — Пекин, 1997. — N 5. — С. 57—64.
11. Chandler A.D.jr. Takashi, Hikino. Scale and scope. The dynamics of industrial capitalism. - Cambridge (Mass.):Belknap press of Harvard univ. press,1990. - XIX, 860 S.
12. Nunez C.E. Integration of commodity markets in history. Proc.12th Intern. econ. history Congr., Madrid, 1998, Session, B 4. — Sevilla:Univ. de Sevilla,1998. — 196 S.
13. Simon H.A. Large organizations in modern societies//Politico. - Pavia, 1989. - A. 54, N 4. — P. 545 —551.
14. Fanselow F.S.The bazaar economy or how bizarre is the bazaar really?// Man. N. S. - L., 1990. — Vol. 25, N 2. — P. 250—265.
15. Spoor M. Rural employment and agrarian markets in transition: Nicaragua (1979-89)// Jornal of peasant studies. — L., 1990. — Vol. 17, N 4. — P. 520—545.
16. Perez Siller J. Reforma hacendaria y gasto publico en el ultimo tercio del siglo XIX mexicano// America Latina: dallo stato coloniale allo stato nazione, 1750—1940. — Milano, 1987. — Vol. 1. — P. 144—162.
17. Liehr R. La deuda exterior de Mexico y los merchant bankers británicos 1821-1860//America Latina en las letras y ciencias sociales alemanas. — Caracas, 1988. — P. 339—399.
18. Preda A. In the enchanted grove: financial conversations and the marketplace in England and France in the 18th century//J. of hist. Sociology. — Oxford: Malden (MA), 2001. — Vol. 14, N 3. — P. 276— 307.
19. Zhou Baozhu. The effect of fairs to the development of city economy in the Song dynasty//J. of hist. Science. — Кайфэн, 1998. — N 2. — С. 79— 87.
20. Jiang Shoupeng, Liu Huiwen. The domestic market in the Ming and the Qing dynasties//Coll. papers of hist. Science. — Чаньчунь, 1995. — N 2. — С. 52 — 57.
21. Jiang Shoupeng. Changes in China's socio—economic structure during the reigns of Qianlong, Jiaqing and Daoguang//Qinghi yanjiu. — Пекин, 1991. — N 4. — С. 1—7. Liu Yunming. An analysis of the rural market in Yunnan during the Qing dynasty//J. of Yunnan nationalities inst. — Куьмин, 1995. — N 2. — С. 9 — 14.
22. Long Denggao. The formation and development of the regional markets in the Chinese history // Sixiangzhanxian j. — Куьмин, 1997. — N 6. — С. 59 — 63.
23. Langer E.D., Conti V.E. Circuitos comerciales tradicionales y cambio economico en los Andes Centromeridionales (1830—1930) // Desarrollo econ. — Buenos Aires, 1991. — Vol. 31, N 121. — P. 91 — 111. Bauer A.J. Industry and the missing bourgeoisie: Consumption and development in Chile, 1850—1950//Hispanic Amer. hist. Rev. — Durham, 1990. — Vol. 70, N 2. — P. 228 — 253.

24. Taylor L. *Economia y sociedad en la provincia de Hualgayoc, 1870—1900*//Rev. de Indias. — Madrid, 1988. — A. 48, N 182/183. — P. 567 — 592; Deustua J. *Routes, roads, and silver trade in Cerro de Pasco, 1820—1860: The internal market in nineteenth-century Peru*//Hispanic Amer. hist. Rev. — Durham, 1994. — Vol. 74, N 1. — P. 1 — 31; Garcia Vera J.A. *Aduanas, comerciantes y nacion mercantil. Trujillo 1796—1836*//Rev. de Indias. — Madrid, 1988. — A. 48, N 182/183. — P. 435 — 447.
25. Trigilia C. *Mercato e societa locale nelle regioni meridionali*//Soc. e storia. — Milano, 1990. — A. 13, N 49. — P. 675 — 685.
26. Epstein S.R. *Nuevas aproximaciones a la historia urbana de Italia: el Renacimiento temprano*//Hispania. — Madrid, 1998. — Vol. 58, N 199. — P. 417 — 438.
27. Deceulaer H. *Guildsmen, entrepreneurs and market segments: the case of the garment trades in Antwerp and Ghent (sixteenth to eighteenth centuries)*//Intern. rev. of social history. — Assen, 1998. — Vol. 43, pt 1. — P. 1 — 29.
28. Villstrans N.E. *Kustbygd och centralmarkt, 1560—1721. Studier i centrum—periferi under svensk stormaktstid*. Red. av Villstrand N.E.. — Helsingfors: Svenska litteratursallskapet i Finland, 1987. — 430 S.
29. Carlton D.L. *The revolution from above: The national market and the beginnings of industrialization in North Carolina*//J. of Amer. History. — Bloomington, 1990. — Vol. 77, N 2. — P. 445 — 475.
30. Baba Akira, Hara Naofumi. *Commercial transactions and merchant networks in early modern Japan*//J. of hist. Studies. — Токио, 1996. — N 690. — С. 64 — 83. ¹ Kerntke W. *Taverne und Markt. Ein Beitrag zur Stadtgeschichtsforschung*. — Frankfurt a.M. etc.: Lang, 1987. — 152 S.
31. Masschaele J. *Market rights in thirteenth—century England*//Engl. hist. Rev. — Essex, 1992. — Vol. 107, N 422. — P. 78 — 89.
32. Дэвис Н.З. *Дары, рынок и исторические перемены: Франция, век XVII*//Одиссей: Человек в истории. — М., 1994. — 1992. Историк и время. — С. 193 — 204;
33. Thompson V.E. *Urban renovation, moral regeneration: domesticating the halles in Second—Empire Paris*//French hist. Studies. — Columbus, 1997. — Vol. 20, N 1. — P. 97 — 109; Maguet F.A. "Scorps" et a cris : Une phenomenologie des cris demarche//Ethnologie fr. — P., 1999. — T. 29, N 1. — P. 57 — 65;
34. Ago R. *Di cosa si puo fare commercio: Mercato e norme sociali nella Roma barocca*//Quaderni stor. N. S. — Bologna, 1996. — A. 31, N 1. — P. 113 — 134; Alcina Franch J. *El complejo "Santuario—mercado—festival" y el origen de los centros ceremoniales en el Area Andina Septentrional*//Rev. de Indias. — Madrid, 1999. — Vol. 59, N 215. — P. 31 — 53.
35. Фань Шучжи. *Цзяннань ши чжэнь ды шичан цзичжи*//Цзинци ши. — Пекин, 1997. — N 5. — С. 105 — 120.
36. Чэн Эньфу. *Шанхай сяофэй шичан фанжань ши люэ*. — Шанхай: Шанхай цайцзин дасюэ чубаньшэ, 1996. — [6], 337 с.
37. Чэн Эньфу. *Шанхай сяофэй шичан фанжань ши люэ*. — Шанхай: Шанхай цайцзин дасюэ чубаньшэ, 1996. — [6], 337 с.
38. Gazzo Y., Rocard M. *La politique agricole des Etats—Unis Protectionnisme interieur — capture des marches extérieurs*. — Pref. par Rocard M. — P.: Economica, 1984. — 110 P.; Kennedy M.V. "Cash for his turnups". *Agricultural production for local markets in colonial Pennsylvania, 1725—1783* // Agr. History. — Berkeley, 2000. — Vol. 74, N 3. — P. 587 — 608; Wermuth Th.S. *New York farmers and the market revolution: Economic behavior in the mid—Hudson valley, 1780—1830*//J. of social history. — Pittsburgh (Pa), 1998. — Vol. 32, N 1. — P. 179 — 196; McCalla D. *The internal economy of upper Canada. New evidence on agricultural marketing before 1850* // Agr. History. — Berkeley, 1985. — Vol. 59, N 3. — P. 397 — 416; Thwaites W. *The corn market and economic change: Oxford in the eighteenth century*//Midland history. — Birmingham, 1991. — Vol. 16. — P. 103 — 125; Segre A. *Le ultime misure di politica economica e agraria in URSS, il commercio estero e le nuove prospettive per l'Italia* //Riv. di politica agraria : Rassegna della agricoltura it. — Bologna, 1990. — A. 8, N 2. — P. 41 — 52; Ackerberg D.A., Botticini M. *The choice of agrarian contracts in early Renaissance Tuscany: risk sharing, moral hazard, or capital market imperfections?* // Explorations in econ. History. — N.Y., 2000. — Vol. 37, N 3. — P. 241 — 257; Shih J.C. *Chinese rural society in transition. A case study of the Lake Tai area, 1368—1800*. — Berkeley: Inst. of East Asian studies, 1992. — 5, 217 S; Li L.M. *Integration and disintegration in North China's grain markets, 1738—1911*//J. of econ. History. — Cambridge, 2000. — Vol. 60, N 3. — P. 665 — 6
39. Lenkersdorf G. *La carrera por las especias*//Estudios de historia novohispana. — Mexico, 1997. — Vol. 17. — P. 13 — 30.
40. Parthasarathi P. *Rethinking wages and competitiveness in the eighteenth century: Britain and South India*//Past a. present. — Oxford, 1998. — N 158. — P. 79 — 109.
41. Roy, T. *Home market and the artisans in colonial India: a study of brass—ware*//Mod. Asian studies. — Cambridge; New York, 1996. — Vol. 30, pt 2. — P. 357 — 385.
42. Tatjer Mir M. *Burgueses, inquilinos y rentistas. Mercado inmobiliario, propiedad y morfologia en el centro historico de Barcelona: La Barceloneta, 1753—1982*. — Madrid: Consejo superior de investigaciones ci, 1988. — 400 P.
43. Harris R. *The flexible house: The housing backlog and the persistence of lodging, 1891—1951*//Social science history. — Durham (N.C.), 1994. — Vol. 18, N 1. — P. 31 — 53.
44. Simpson L.M.A. *Women, real estate, and urban growth. A case study of two generations of women property owners in Redlands, California, 1880—1940*//California history. — San Francisco, 1997. — Vol. 76, N 1. — P. 25 — 43.
45. Daviron B.; Lerin F. *Le Bresil et la dynamique de l'oligopole cafeier (1830—1988)*//Economies et soc. Ser. P, Relations econ. Intern. — P., 1988. — T. 22, N 11/12. — S. 123 — 149.
46. Fan Jinmin, Xia Weizhong. *The domestic market of silk cloth South of the Yangtze river in the Ming dynasty*//J. of hist. Science. — Кайфэн, 1992. — N 1. — С. 29—35.
47. Дань Цян. *Цзиньдай Цзяннань сычун шичан яньцзю*//Цзинци ши. — Пекин, 1997. — N 5. — С. 94 — 104.
48. Сюй Чжэнюань. *Чжунго цзиньдай нунчань шанпиньхуа ды фанжань юй ми ши ды синчэн* // Цзинци ши. — Пекин, 1997. — N 3. — С. 97 — 99.
49. Hanchao Lu. *Arrested development. Cotton and cotton markets in Shanghai, 1350—1843*//Mod. China. — Newbury Park; L., 1992. — Vol. 18, N 4. — P. 468 — 499.
50. Ling Jiliu, Le Wenhua. *Food markets in South and North Song dynasty*//J. of Nanchanguniv. (Social science). — Наньчан, 1997. — T. 28, N 1. — С. 109 — 114.
51. Grubb F. *The end of European immigrant servitude in the United States: an economic analysis of market collapse, 1772—1835*//J. of econ. History. — Wilmington, 1994. — Vol. 54, N 4. — P. 794 — 824; Ferrie J.P. *The entry into the U.S. labor market of antebellum European immigrants, 1840—1860*//Explorations in econ. History. — N.Y., 1997. — Vol. 34, N 3. — P. 295 — 330; Herscovici S. *Migration and economic mobility: wealth accumulation and occupational change among antebellum migrants and persisters*//J. of econ. History. — Wilmington, 1998. — Vol. 58, N 4. — P. 927 — 956.
52. Christensen K. *Political determinants of income changes for African—American women and men*//Rev. of radical polit. Economics. — N.Y., 1992. — Vol. 24, N 1. — P. 52 — 70.; Fosu A.K. *Occupational mobility of black women, 1958—1981: the impact of post—1964 antidiscrimination measures* // Industr. a. labor relations rev. — Ithaca (N. Y.), 1992. — Vol. 45, N 2. —

- P. 281 — 294; Cunningham J.S., Zalok N. The economic progress of black women, 1940—1980: Occupational distribution and relative wages//Industr. a. labor relations rev. — Ithaca (N.Y.), 1992. — Vol. 45, N 3. — P. 540 — 555; Heinicke C.W. One step forward. African—American married women in the South, 1950—1960//J. of interdisciplinary history. — Cambridge (Mass.), 2000. — Vol. 31, N 1. — P. 43 — 62; Myers M.A., Massey J.L. Race, labor, and punishment in Postbellum Georgia//Social problems. — Berkeley, 1991. — Vol. 38, N 2. — P. 267 — 286; Brown C. Racial conflict and split labor markets. The AFL campaign to organize steel workers, 1918—1919//Social science history. — Durham (N.C.), 1998. — Vol. 22, N 3. — P. 319 — 347.
53. Alarcon R., Alba F., Bustamante J.A. US — Mexico relations : Labor market independence. Contributors : Alarcon R., Alba F., Archibald S.O. et al.; Ed. by Bustamante J.A. et al. — Stanford (Cal.):Stanford univ. press, 1992. — XVIII, 495 P.; Weir R. Blind in one eye only: western and eastern Knights of Labor view the Chinese question//Labor history. — N.Y., 2000. — Vol. 41, N 4. — P. 421 — 436.
54. Field—Hendrey E. The role of gender in biased technical change: U.S. manufacturing, 1850—1919//J. of econ. History. — Wilmington, 1998. — Vol. 58, N 4. — P. 1090 — 1109.
55. Parsons D.O. Male retirement behavior in the United States, 1930—1950//J. of econ. History. — Wilmington, 1991. — Vol. 51, N 3. — P. 657 — 674.
56. Rosenbloom J.L. Looking for work, searching for workers: U.S. labor markets after the Civil War//Social science history. — Durham (N.C.), 1994. — Vol. 18, N 3. — P. 377 — 403; Wagman B. Occupation, power and the origins of labor segmentation in the U.S., 1870 — 1910 // Rev. of radical polit. Economics. — N.Y., 1995. — Vol. 27, N 1. — P. 1 — 24; Sundstrom W.A., Rosenbloom, J.L. Occupational differences in the dispersion of wages and working hours. Labor market integration in the United States, 1890—1903 // Explorations in econ. History. — N.Y., 1993. — Vol. 30, N 4. — P. 379 — 408; Cole S. Changes for Mrs. Thornton's Arthur: Patterns of domestic service in Washington, DC, 1800—1835//Social science history. — Durham (N.C.), 1991. — Vol. 15, N 3. — P. 367 — 379.
57. Rosenbloom J.L. The extent of the labor market in the United States, 1870—1914//Social science history. — Durham (N.C.), 1998. — Vol. 22, N 3. — P. 287 — 318; Ferleger L. The problem of "labor" in the post—Reconstruction Louisiana sugar industry//Agr. History. — Berkeley, 1998. — Vol. 72, N 2. — P. 140 — 158; Jacoby S.M., Sharma S. Employment duration and industrial labor mobility in the United States, 1880—1980//J. of econ. History. — Wilmington, 1992. — Vol. 52, N 1. — P. 161 — 179.
58. Biren P., Feld S., Manco A. L'integration socio—economique des etrangers sur le marche du travail en Belgique//Bull. de la Fond. A. Renard. — Liege, 1991. — N 194. — P. 17 — 27.
59. Oosterhuis G. Van adelborst tot admiral//Mens en mij. — Deventer, 1992. — Jg. 67, N 3. — Blz. 231 — 254.
60. Breen R., Whelan Chr.T. From ascription to achievement? Origins, education a. entry to the labour force in the Republic of Ireland during the twentieth century//Acta social. — Oslo, 1993. — Vol. 36, N 1. — P. 3 — 17.; McGregor P. The labor market and the distribution of landholdings in pre—famine Ireland//Explorations in econ. History. — N.Y., 1992. — Vol. 29, N 4. — P. 477 — 493.
61. Rodrigues Moya J.M. Estructura del mercado de trabajo espanol segun genero//Estudios geogr. — Madrid, 1991. — A. 52, N 203. — P. 291 — 312; Martinez Lucio M., Blyton P. Constructing the post—fordist state? The politics of labour market flexibility in Spain//West Europ. Politics. — L., 1995. — Vol. 18, N 2. — P. 340 — 360; Simpson J. Technical change, labor absorption and living standards in rural Andalucia, 1886—1936 // Agr. History. — Berkeley, 1992. — Vol. 66, N 3. — P. 1 — 24; Maluquer de Motes J. La formacion del mercado interior en condiciones coloniales: la inmigracion y el comercio en las Antillas espanolas durante el siglo XIX//Santiago. — Santiago de Cuba, 1988. — N 69. — P. 89 — 112.
62. Hakim C. Explaining trends in occupational segregation: the measurement, causes, and consequences of the sexual division of labour//Europ. sociol. Rev. — Oxford, 1992. — Vol. 8, N 2. — P. 127 — 152; Baines D., Johnson P. Did they jump or were they pushed? The exit of older men from the London labor market, 1929—1931//J. of econ. History. — Wilmington, 1999. — Vol. 59, N 4. — P. 949 — 971; Boyer G.R. The influence of London on labor markets in Southern England, 1830—1914//Social science history. — Durham (N.C.), 1998. — Vol. 22, N 3. — P. 257 — 285; Sharpe P. The female labour market in English agriculture during the industrial revolution. Expansion or contraction?//Agr. history rev. — Reading, 1999. — Vol. 47, pt 2. — P. 161 — 181; Williamson J.G. Coping with city growth during the British industrial revolution. — Cambridge etc.: Cambridge univ.press, 1990. — XVII, 344 S.
63. Venturini A. Immigration et marche du travail in Italie: donnees recentes// Rev. europ. des migrations intern. — Poitiers, 1991. — Vol. 7, N 2. — P. 97 — 114; Caroleo E.F., Veneziano S. Mercato del lavoro e politiche dell'occupazione nel Mezzogiorno. — Napoli: Liguori, 1988. — 172 P.;
64. Hunt J. The impact of the 1962 repatriates from Algeria on the French labor market//Industr. a. labor relations rev. — Ithaca (N.Y.), 1992. — Vol. 45, N 3. — P. 556 — 572; Syme T. "La France aux Francais!" Displacing the foreign worker during the 1930s depression. — Oxford, 2000. — 38 P.; Syme T. Public policy and unemployment in interwar France. An empirical approach. — Oxford, 2000. — [1], 37 P.
65. Pierenkemper T. Arbeitsmarkt und Angestellte im deutschen Kaiserreich, 1880—1913: Interessen u. Strategien als Elemente der Integration eines Segmentierten Arbeitsmarktes. — Stuttgart: Steiner—Verl.—Wiesbaden, 1987. — 391 S.; Donges J.B. Die internationale Arbeitsteilung im Umbruch — Herausforderungen fur die deutsche Wirtschaft//Ztschr. fur Wirtschaftspolitik. — Koln, 1989. — Jg. 38, H. 2. — S. 5 — 21; Szarota T. Polacy przyczyna zajsc ulicznych w Berlinie w 1877 r//Acta Univ. Wratislaviensis. — Wroclaw, 1994. — N 1636. Historia, N 116. — S. 77 — 81; Blaschke J. Des migrations heterogenes, un marche du travail en mutation//Hommes et migrations. — P., 1992. — N 1151/1152. — P. 37 — 42; Pierenkemper T. Arbeitsmarkt und Angestellte im deutschen Kaiserreich, 1880—1913. Interessen u. Strategien als Elemente der Integration eines Segmentierten Arbeitsmarktes. — Stuttgart: Steiner—Verl.—Wiesbaden, 1987. — 391 S.
66. Butschek F. Der osterreichische Arbeitsmarkt — von der Industrialisierung bis zur Gegenwart. — Stuttgart: Fischer, 1992. — [3], XVI, 528 S.
67. Baron J. Migrations et travaux forces en Afrique subsaharienne a l'epoque coloniale//Hommes et migrations. — P., 2000. — N 1228. — P. 51 — 61; Rockel S.J. 'A nation of porters'. The Nyamwezi and the labour market in nineteenth—century Tanzania//J. of Afr. History. — Cambridge ; N.Y., 2000. — Vol. 41, N 2. — P. 173 — 195; Crush J. "The long—averted clash": farm labour competition in the South African countryside//Canad. j. of Afr. studies = Rev. canad. des etudes afr. — Ottawa, 1993. — Vol. 27, N 3. — P. 404 — 423; Anker R., Anker M. Measuring female labour force with emphasis on Egypt//Gender and development in the Arab world. — L.; Tokyo, 1995. — P. 148 — 176.
68. Mosk C., Yoshi—fumi Nakata. Education and occupation: an enquiry into the relationship between college specialization and the labour market in postwar Japan //Pacific affairs. — Vancouver, 1992. — Vol. 65, N 1. — P. 50 — 67; Ramirez Bonilla J.J. El

- mercado laboral en Japon. Caracteristicas y politicas sociales//Estudios de Asia y Africa. — Mexico, 1992. — Vol. 27, N 3. — P. 442 — 447.
69. Maurer—Fazio M., Rawski Th., Wei,Zhang. Inequality in the rewards for holding up half the sky: Gender wage gaps in China's urban labour market, 1988—1994 // China j. — Canberra, 1999. — Iss. 41. — P. 55 — 88.
70. Winchester H.P.M. Recession, restructuring and workplace reform: unemployment and the underclass in Australia in the 1990s//Austral. Geographer. — Sydney, 1991. — Vol. 22, N 2. — P. 112 — 116; Evans M.D.R., Kelley J. Prejudice, discrimination, and the labor market : Attainments of immigrants in Australia//Amer. j. of sociology. — Chicago, 1991. — Vol. 97, N 3. — P. 721 — 759; Pech J., Innes H. Women in the Australian labour market 1966—96: the impact of change on the social security system//Social security j. — Canberra, 1998. — N 2. — P. 3 — 30.
71. Cobbe J., Boediono A. Education, demographics, the labor market, and development: Indonesia in the process of transition?//J. of Asian a. Afr. Studies. — Leiden, 1993. — Vol. 28, N 1—2. — P. 1 — 29.
72. Boustani S., Mufarrej N. Female higher education and participation in the labor force in Lebanon //Gender and development in the Arab world. — L.; Tokyo, 1995. — P. 97 — 124; Shakhatreb H. Determinants of female labour—force participation in Jordan//Gender and development in the Arab world. — L.; Tokyo, 1995. — P. 125 — 147.
73. Collomp C. Immigrants, labor markets, and the state, a comparative approach. France and the United States, 1880—1930//J. of Amer. History. — Bloomington, 1999. — Vol. 86, N 1. — P. 41 — 66; Sex segregation and gender stratification //Work a. occupations. — Beverly Hills ; L., 1992. — Vol. 19, N 4. — P. 339 — 491; Carter B., Halpern R. Immigration policy and the racialization of migrant labour: the construction of national identities in the USA and Britain//Ethnic a. racial studies. — L., 1995. — Vol. 19, N 1. — P. 135 — 157; Weinbauer K. Labour market, work mentality and syndicalism: Dock labour in the United States and Hamburg, 1900—1950s//Intern. rev. of social history. — Assen, 1997. — Vol. 42, pt 2. — P. 219 — 252; Ramos E. Las mujeres frente a la globalizacion//Nuestra bandera. — Madrid, 1997N 171. — P. 75 — 80; Collomp,C. Regard sur les politiques de l'immigration. Le marche du travail en France et aux Etats—Unis (1880—1930) // Annales: histoire, sciences sociales. — P., 1996. — A. 51, N 5. — P. 1107 — 1135; Popovic B. Employment growth and change in the Mediterranean basin during the 1980s//Intern. labour rev. — Geneva, 1992. — Vol. 131, N 3. — P. 297 — 311; Camarda M.E. Sviluppo e lavoro migrante: alcune note per una teoria sociologica delle "labour migrations"//Sociologia urbana e rurale. — Milano, 1991/1992. — A. 13, N 36/37. — P. 109 — 124; Olsson L.Labor Migration as a prelude to World War II//Intern. migration rev. : IMR. — Staten Island (N.Y.), 1996. — Vol. 30, N 116. — P. 875 — 900.

Марциновский П. Н. Зарубежная историография истории рынка (80–90-е гг. XX в.).

Статья посвящена анализу зарубежной историографии истории рынка 80–90-х гг. XX в. Определено тематическое направление работ, их характерные черты и особенности, выделены общие тенденции исследования рынка.

Ключевые слова: историография, рынок, история рынка.

Martsynovsky P. N. Foreign historiography of the history of the market (80—90s of the XXth century).

The article is devoted to analysis of foreign historiography of the history of the market of 80—90s of the XXth century. The thematic direction of works, their characteristics and peculiarities are defined, the general trends of market researches are marked.

Keywords: historiography, market, history of the market.